

Arkivnr: 2018/16186-1

Saksbehandlar: Annbjørg Laupsa

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda		20.11.2018
Utval for opplæring og helse		27.11.2018
Fylkesutvalet		06.12.2018
Fylkestinget		11.12.2018

Evaluering Hyssingen produksjonsskole

Samandrag

Fylkesrådmannen viser til vedtak i fylkestinget 11.12.12, sak 75/12 «Tilstandsrapport vidaregåande opplæring 2011/2012 for Hordaland fylkeskommune»:

«Talet på ungdommar som gjennomfører vidaregåande opplæring i Hordaland vert auka til 80 %, medan det nasjonale målet er 75 %.»

I samband med handsaming av skulebruksplanen i fylkestinget 12. - 13. mars 2013 blei det gjort slikt vedtak:

«Fylkestinget vedtek at forsøk med produksjonsskule i Hordaland etter dansk modell skal utgreiast med tanke på oppstart 2014. I første omgang vert Laksevåg vurdert som produksjonsskuletilbod».

I fylkesutvalet 20.06.13, sak 165/13, vart det samrøystes vedteke å «styrka ramma til opplæringsavdelinga med 5 millionar kroner pr år i prosjektperioden 2014 – 2017. Midlane skal definere utprøving av produksjonsskule i Hordaland».

Møllendalsveien vart valt som produksjonsskulestad, og tiltaket starta opp i januar 2015.

I fylkestingsak, PS 15/2018, 6.mars 18, «Vurdering av framtidig behov for produksjonsskular», gav fylkesrådmannen ei vurdering av kva behova er i ungdomsgruppa som har slutta i vidaregåande opplæring, og kva ansvar fylkeskommunen har for denne gruppa. I saka vart det vist til kva erfaringar Hordaland fylkeskommune har gjort med gjennomføring og resultat frå Hyssingen produksjonsskole. Følgjande vedtak vart fatta:

«Fylkestinget vurderer produksjonsskule som ein god alternativ opplæringsmodell og eit tilbakeførande tilbod som syter for fylkeskommunen sitt ansvar for store deler av gruppa av ungdom som er utanfor opplæring og arbeid».

Ei lita arbeidsgruppe har gjennomført evaluering av Hyssingen produksjonsskole, og rapporten har særskild merksemd retta mot det som var føremål med forsøket; tilbakeføring til opplæring og arbeid/gjennomføring. Rapporten startar med bakgrunn for oppretting og gir ein

gjennomgang/presentasjon av organisasjonen. Kapitlet om inntak viser målgruppe og innsøking, inkludert oppfølgingstenesta (OT) og pedagogisk psykologisk teneste (PPT) si rolle.

I rapporten er det lagt inn lenker som viser døme på det som er skrive om.

Økonomi: Rekneskap frå januar 2015 er gjennomgått og vurdert.

Klima: Klimaspørsmål og berekraftig utvikling er på dagsorden med jamne mellomrom.

Folkehelse: Opplæringstilbod som ivaretek den einskilde ungdom og opnar for tilbakeføring til skule og arbeid legg grunnlaget for god folkehelse.

Regional planstrategi: Eitt av hovudmåla i regional planstrategi er eit inkluderande samfunn med strategi om å arbeide for betre trivsel og kvalitet i grunnskulen og vidaregåande skule for å auka gjennomføringa.

Forslag til innstilling

Fylkestinget sluttar seg til tilrådinga gitt i rapporten «Evaluering av Hyssingen produksjonsskule», og produksjonsskulen går frå forsøk til ordinær drift frå 01.01.19.

Ingrid Kristine Holm Svendsen
kst. fylkesrådmann

Svein Leidulf Heggheim
fylkesdirektør opplæring

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 01.11.2018

Hyssingen produksjonsskole vart etablert i januar 2015, som den fyrste produksjonsskulen i Noreg. Skulen er lokalisert i Møllendalsveien, i tidlegare Norsk Hyssingfabrikk frå 1938; eit 1300 kvm stort og godt, nyoppussa industribygg.

Hyssingen produksjonsskole er definert som eit OT- tiltak for å redusere fråfall i vidaregåande opplæring. Oppfølgingstenesta (OT) er innsøkjande instans, og fordeling av ansvar er forankra i ein samarbeidsavtale. Det er 40 plassar ved skulen, fordelt på fire ulike verkstader. I tillegg driv ein kafé i skulen sine lokale. Skulen har 9,5 årsverk fordelt på dagleg leiar, administrasjonsleiar (50 %), verkstadeleiarar og kafémedarbeidar. Det er i gjennomsnitt 1 vaksen på 6 ungdomar. Verkstadeleiarane har kompetanse innan dei ulike produksjonsfaga. Dei har erfaring frå relevant yrkesliv kombinert med anna erfaring frå arbeid med brukarar med ulike utfordringar; psykisk helsevern, arbeidstrening for rusmisbrukarar og asylmottak. Det er ikkje krav om pedagogisk utdanning, men pedagogisk kompetanse er ein styrke. Tre verkstadeleiarar har lærarbakgrunn, med erfaring frå grunnskule og vidaregåande skule. Ein verkstadeleiar har spesialpedagogisk kompetanse. Dagleg leiar rapporterer til regionleiar for region sør og Hardanger i opplæringsavdelinga. Dagleg leiar, regionleiar, seksjonsleiar OT/PPT og leiar for OT møtest i ressursteam ein gong i kvartalet.

Dei fire undervisningsverkstadane er: Restaurant og matfag («RM»), bygg og anlegg («BA»), design og handverk («DH») og kulturverkstad («KV»). Verkstadane vert presenterte i rapporten. Ungdomen vert knytt til ein av verkstadane, men ein treng ikkje ha som mål å gå vidare til utdanning eller arbeid knytt til det aktuelle faget på den einskilde verkstaden.

Hyssingen produksjonsskole følgjer ikkje ordinær fylkeskommunal skulerute, m.a. fordi det er kontinuerleg inntak, men erfaring tilseier at ungdomane treng ferie på lik linje med ordinære elevar for å oppretthalde motivasjonen. Dei vaksne nyttar «ungdomsfrie periodar» til planleggingsdagar, ferieavvikling og eventuell avspasering. Ein nyttar ikkje dei tradisjonelle omgrepa lærar og elev, men brukar vaksen og ungdom.

Skulen er godkjent lærebedrift i kokkefaget, og har to kokkelærlingar tilknytt kafédrifta.

Målgruppe og innsøking

Målgruppa på Hyssingen produksjonsskole er ungdom mellom 16 og 21 år som har falle frå enten yrkesfagleg eller studieførebuande utdanningsprogram, og som treng ein ny veg inn i opplæring eller arbeid. Ein føresetnad for å ha rett til inntak til produksjonsskulen er at ungdomen har rett til vidaregåande opplæring etter forskrift i opplæringslova § 13-2.

Det er kontinuerleg inntak gjennom året. Ungdomane som er i ferd med å falla ut av opplæringa, blir «henta inn» av OT-rådgivarane, som er geografisk fordelte og deltek i avklaringssamtalar med ungdomane. OT- rådgivarane utfører kartlegging av potensielle søkjarar før det blir avtalt ei omvising på produksjonsskulen. Alle søknader om opptak må vere baserte på ungdomen sin eigen motivasjon og gjerne også interesse for eitt av fagområda. Ungdomane får, etter omvising og samtale på produksjonsskulen, tilbod om å prøve ut tiltaket i to veker før det vert skrive avtale om opplæring. Er ikkje oppmøtet tilfredsstillande i prøveperioden, eller det er føresetnader som gjer deltaking utfordrande, vert prøveperioden vidareført. I samråd med OT er det bestemt ikkje å overskride seks veker prøveperiode.

Ungdomane brukar ikkje av opplæringsretten sin, og har dermed ikkje formell elevstatus. Av same grunn får dei ikkje ordinært skysskort, og får derfor månadskort på transport dekkja over skulen sitt budsjett. Dei får også arbeidstøy og måltid. Ungdomane kan vere på produksjonsskulen i opp til eitt år, med moglegheit for å søkje om seks månader forlenging dersom innsøkjande instans, i samarbeid med den unge, finn det føremålstenleg. Gjennom deltaking på skulen skal ungdomen få danning og kvalifisering gjennom praktisk arbeid og ein

produksjon, lære om arbeidslivet sine spelereglar, få opplæring i grunnleggjande ferdigheiter etter behov og få naudsynt rådgiving.

Produksjonsskulen har ei 20 % stilling lokalisert på produksjonsskulen som er med på inntak, og samarbeider om rettleiing og koordinering mot andre etatar og samarbeidspartnarar. Verkstadleiarar, og eventuelt dagleg leiar, samarbeider med den einskilde OT- rådgivar gjennom faste møte, men også ved behov. Det er ofte naudsynt å kople på eksternt hjelpeapparat, og det vert oppretta ansvarsgrupper der det er føremålstenleg.

Pedagogisk psykologisk teneste (PPT) hjelper skulen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling, og sørgjer for at det vert utarbeidd sakkunnig vurdering, der lova krev det. Produksjonsskulen har psykolog frå PPT tre timar pr måned. Psykologen kartlegg tilviste ungdomar, og koplar eventuelt på andre hjelpeinstansar.

Generelt om produksjonen

Produksjonsskulen er basert på ein reell produksjon med sal av varer og tenester. Skulen har, gjennom ulike prosjekt, utvikla samarbeid med private, næringsliv og organisasjonar i Bergensområdet. I starten nytta ein seg av tilsette sine kontaktar, men har i dag bygd opp eit eige nettverk som ønskjer å bestille ei vare eller teneste. Produksjonen er unik ved dei ulike verkstadene, og det vert også lagt til rette for oppgåver i samarbeid mellom verkstadane. Produkta vert marknadsførte gjennom sosiale media og «jungeltelegrafan».

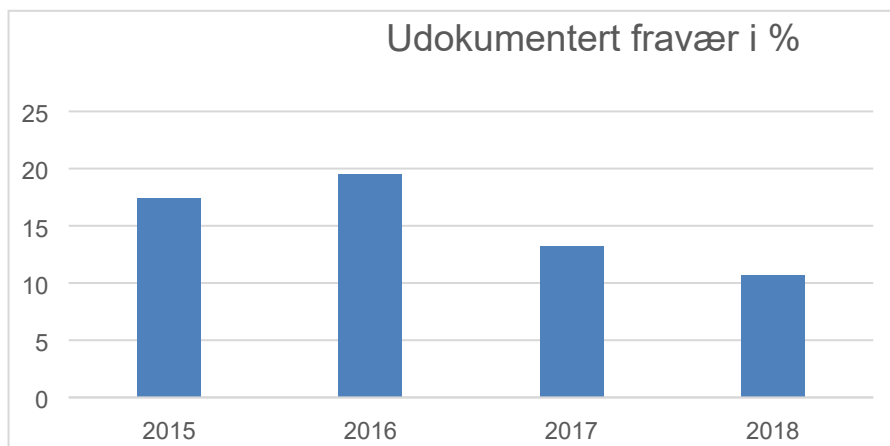
Hyssingen produksjonsskole sin omsetnad er regulert gjennom retningsliner for sal av varer og tenester. Rutinen skal sikre at Hordaland fylkeskommune v/Hyssingen produksjonsskole kan dokumentere at prosess knytt til innkjøp og sal av varer og tenester til ei kvar tid følgjer gjeldande lover og retningsliner.

Organisering av dagen

Ungdomane startar arbeidsdagen med felles frukost klokka 09.00, og arbeider til klokka 15.30. Skulen har ingen «ordinær» timeplan, men organiserer dagen etter dagens produksjon. I Kulturverkstaden og Restaurant og matfag er oppdraga slik at ungdomane stundom må arbeide kveld eller helg. Her er ein avhengig av godt oppmøte og felles bidrag. Likeeins at det er gode relasjonar og bra arbeidsmiljø, der både unge og vaksne støttar kvarandre.

Oppmøte

Produksjonsskulen har gjennom treårig drift utvikla eit system med føremål å ivareta den einskilde ungdom og deira utfordringar. Det vert praktisert 15 % fráværregel. Konsekvensane ved for mykje frávær vert vurdert ut frå ungdomane sine føresetnader (t.d. helse og bakgrunn). Frå første samtale med ungdomen blir det presisert kor viktig det er å ha stabilt godt oppmøte og god kommunikasjon ved frávær. Skuleåret 2017/2018 har produksjonsskulen utsett oppstartstidspunktet med 30 minuttar, og meiner å ha hausta gevinst av dette. Ein ser no ei positiv utvikling med omsyn til oppmøte, der fráveret er redusert frå 19,5 % i 2016 til 10,7 % så langt i 2018. (Jf. tabellen under). Nedgang i udokumentert frávær kan også skuldast meir bevisstgjering, forståing for skulen sine rammer og reglement, godt samarbeid med OT m.m. Talet på ungdomar som fell frå i avklaringsperioden, har gått kraftig ned i 2017/2018, samanlikna med ei to fyrste driftsåra. Ein arbeider kontinuerleg for å få redusert fráveret.

Frå dansk til norsk modell - danning gjennom produksjon

Produksjonsskulen har i etableringsfasen støtta seg til erfaringar frå Danmark og etter kvart i Europa generelt, men har samstundes hatt fokus på å utvikle Hyssingen i tråd med rammer, lovgiving og dei moglegheitene som finst lokalt. Danning som omgrep på Hyssingen produksjonsskule, og deltaking i produksjon, gjer det mogleg å etablere ein kontekst for sosial utvikling og læring, i tillegg til å gje kompetanse i fag. Danning i produksjonsskulen handlar om at sette seg sjølv til side, å forstå ytre samanhengar, å forstå seg sjølv i samheng med andre og å kunne handle i desse samanhengane.

Tverrfaglege tema som folkehelse og livsmeistring, demokrati og medborgarskap og berekraftig utvikling vert operasjonaliserte. Sosial deltaking vil vere ein grunnleggjande føresetnad for personleg, så vel som fagleg vekst. Dannelsingsomgrepet og sosial kompetanse vert sidestilt med fagleg utbytte. I produksjonsskulen er grunntanken at ungdomen lærer medan dei arbeider. Sidemannsopplæring/meisterlære/modellæring handlar om at ein lærer av å arbeide saman med nokon som kan meir enn ein sjølv. Ved at ungdomen tek del i reell produksjon vil dei også oppleve vaksne som rollemodellar og på den måten vil yrkesidentitet vekse fram. Trivsel, gjensidig tillit, samhald og lagånd er viktige omgrep for å kunne gjennomføre oppdrag for eksterne kundar.

«Skussmål»

Ungdomane har ikkje elevstatus, og det vert ikkje skrive ut kompetansebevis eller vitnemål. Dokumentasjonen etter endt opphald kallast «skussmål» (attest), og fungerer som ein referanse og er knytt opp mot kompetanssmål i dei ulike faga. Deler av utdanninga kan bli godkjent ved eventuell framtidig læretid. Dette er innført i høve føringar frå Riksrevisjonen (*Undersøkelse av oppfølging av ungdom utenfor opplæring 2015/2016*), som vektlegg å innføre læreplanmål i tiltak som eit steg på vegen til å gjennomføre vidaregåande opplæring. Nemnde skussmål blir, i samarbeid med ungdomen, definert og godkjent undervegs i opplæringsløpet for å sikre forståing for målsetting og eigarskap til eiga utvikling. Dette vert ivareteke gjennom regelmessige samtalar mellom ungdom og vaksne under opphaldet ved skulen.

Samarbeid

Samarbeid som grunnlag for drift

Hyssingen produksjonsskule samarbeider med mange ulike aktørar. Dette tette samarbeidet gjer at mange ungdomar får praksis i ulike bedrifter under opphaldet på produksjonsskulen. Andre får tilbod om arbeidstreningstiltak i regi av NAV, vekstbedrift eller Bergen Kommune, der dei utfører ordinært arbeid.

Skulen har ei eiga gruppe som saman med ungdomsrådet («elevråd») ivaretek velferd gjennom månadlege sosiale aktivitetar. Kvar torsdag etter lunsj er sett av til denne type aktivitet, der ungdomane to gongar pr månad er på Røde Kors sitt Fellesverk der dei får mat, tilgang på ulike aktivitetar og har kurs i gatemekling, som fremjar dialog i staden for vald ved konflikhtar. Dei ledige torsdagane er det fysisk aktivitet, med mellom anna yoga.

Mentorprosjektet

Hyssingen produksjonsskole vart i 2015, etter søknad til Bergen Næringsråd, tildelt støtte til eit 3-årig pilotprosjekt med oppstart hausten 2016. Målsetting for prosjektet var meint å vere fråfallsførebyggjande ved at elevar gjennom relasjon til ein mentor skulle kunna få styrka sin sosiale kompetanse, oppleve auka meistring og motivasjon for gjennomføring av vidaregåande opplæring og dermed motverke eventuelt framtidig utanforskap.

I desember 2015 vart Høgskulen på Vestlandet (HVL) invitert til eit samarbeid om utvikling og gjennomføring av prosjektet. Det spesielle i denne ordninga er fokuset på jamnalder-dimensjonen eller relasjonen ung-til-ung. Mentorane vert rekrutterte blant studentar med god kjennskap til ungdomskulturen, bruk av sosiale media, prestasjonspress både i og utanfor skule, og utfordringar knytt til motivasjon og val av utdanningsretning. Mentorane vart henta frå studiet i vernepleie og sosialt arbeid, med relasjons-/kartleggings-/meistringskompetanse som ein del av fagkretsen.

Rammene for kvart år har vore 20 samlingar mellom elevar og mentorar. Nokre har vore fellessamlingar, men dei fleste har vore møte mellom to-og-to der eleven sine behov har vore i sentrum for samtalar og aktivitet. Utvikling av ordninga er i dag eit samarbeid mellom Bergen Næringsråd, produksjonsskolen og HVL. I tillegg er det knytt kontakt med Århus kommune, som i fleire år har hatt ei mentorordning for framandspråkleg ungdom.

HVL har sett av FoU-midlar til dette arbeidet, og det vert søkt om forskingsmidlar frå Regionalt forskingsfond Vestlandet. Dette for å kunne sjå nærare på korleis ein gjennom mentorordningar kan påverke bortval og fråfall blant ungdom i vidaregåande skule. Det er etablert rutinar for oppfølging av elevar og mentorar, inkludert metode for evaluering. Resultata vil bli presenterte etter at pilotprosjektet er ferdig i 2019.

Internasjonalt arbeid

Produksjonsskolen samarbeider med seksjon skule i opplæringsavdelinga, og har gjennom internasjonaliseringsprosjekt fått delteke i ulike utviklingstiltak.

Hyssingen produksjonsskole er teken opp som observasjonsmedlem i IPSO (International Production School Organization), og var sjølv vert for organisasjonen si generalforsamling hausten 2017. IPSO har medlemar frå Danmark, Tyskland, Frankrike, Austerrike og Finland der produksjonsskulemodellen er sterkt representert. Gjennom dette samarbeidet får ein verdfull kunnskap om andre produksjonsskular i Europa. Det er også oppretta samarbeid med skular i Portugal og på Grønland. Det vil bli søkt midlar gjennom Erasmus+ for å kunna ha utveksling med skulen i Portugal. Dagleg leiar på Hyssingen produksjonsskole er invitert til Grønland i november 2018 for å vere med utvikle samarbeidet og bidra inn i ein nystarta produksjonsskule.

Det er oppretta eit prosjekt med Bloom Foundation i Nederland, som skulen knytte kontakt med gjennom eit «Best practice-seminar» arrangert av HFK i 2016. Prosjektet utviklar ein reiskap for å anerkjenne ikkje-formell læring i skulen, og dette vil bli nærare presentert hausten 2018. Sju ungdomar har reist ut i Europa med Erasmus+, «Aktiv ungdom», der dei har delteke i prosjekt som skal styrke nøkkelkompetanse, ferdigheit og jobbmoglegheit. Andre siktemål er å fremje sosial inkludering og aktiv deltaking, og styrke utviklinga av ungdomsarbeid og ungdomspolitikkk på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Programmet har ein sterk inkluderingsprofil. Opplevinga med «Aktiv ungdom» har vore verdifull for dei ungdomane som har delteke.

Kulturverkstaden har delteke i Erasmus+, STALWART, med deltaking frå fem universitet i Europa. Saman med Gamut (Griegakademiet senter for musikkterapiforskning) representerer produksjonsskolen Noreg i prosjektet. Det vert halde ein konferanse på Hyssingen produksjonsskule 31.oktober 2018, som vil vise erfaringar og resultat av STALWART. Prosjektet har som sitt definerte føremål: «Musikk som verktøy i forebyggjande arbeid - Inkludering, relasjonell helse og medbestemmelse i skolen».

Kollegiet ved produksjonsskolen har vore på studietur i Danmark og besøkt Den Økologiske Produktionsskolen i København. «RM» har motteke midler frå opplæringsavdelinga til ein matfagleg studietur til København saman med lærlingane.

Psykisk helse

God psykisk helse er ein viktig byggestein i eit godt liv og kan gje grunnlag for god sjølvkjensle og oppleving av livsmeistring. Det er viktig å vere tydeleg på korleis produksjonsskolen kan leggje til rette for den einskilde ungdom, og korleis og når ein må få hjelp frå helsetenestene. Tilsette på produksjonsskolen møter ungdommar med ulike utfordringar, og det er viktig med kompetanse til å møte dei som ikkje meistarar liva sine.

Hyssingen produksjonsskole har prioritert psykisk helse i perioden 2016 – 18, og har iverksett tiltak for utvida samarbeid med instansar. Skulen er i ulike saker i kontinuerleg dialog med føreseette, BUP (Barne- og ungdomspsykiatrien), PUT (Psykiatrisk ungdomsteam, Bergensklinikkane), DUE (Utekontakten), Barnevern, Ungdomslos (kommunale tiltak), NAV, fastlegar, DPS (Distriktspsykiatrisk senter), psykologar, Vekstbedrifter, PPT og Kirkens Bymisjon. Tilsette har gjennomført erfaringskonferanse med VIP – programmet (Veiledning og Informasjon om Psykisk helse) frå Vestre Viken Sjukehus, der hovudmålet er å gjera unge betre rusta til å ta vare på eiga psykiske helse og bli merksame på kvar ein kan søkje hjelp. Det er også gjennomført diverse seminar om psykisk helse. Ein både ynskjer og treng meir kompetanse på området.

Sidan oppstart i 2015 er 19 ungdommar tilvist PPT direkte frå Hyssingen. 87 av 137 ungdommar som har starta på produksjonsskolen er, eller har vore, i behandling for å få hjelp til å ta vare på den psykiske helsa. Hyssingen produksjonsskole har trong for både helsesjukepleiar og sosialpedagogisk kompetanse. Ei elevteneste med tilsett miljøarbeidar vil også kunna vera til uvurderleg hjelp.

Tilstandsvurdering

I oppstarten av produksjonsskolen vart det, i samarbeid med opplæringsavdelinga, utvikla mal for tilstandsvurdering. Produksjonsskolen har utvikla sitt eige vurderingssystem, då den vidaregåande skulen sitt verksemdsbaserte vurderingssystem (VBV) ikkje er direkte overførbart då produksjonsskolen ikkje er definert som ein ordinær skule.

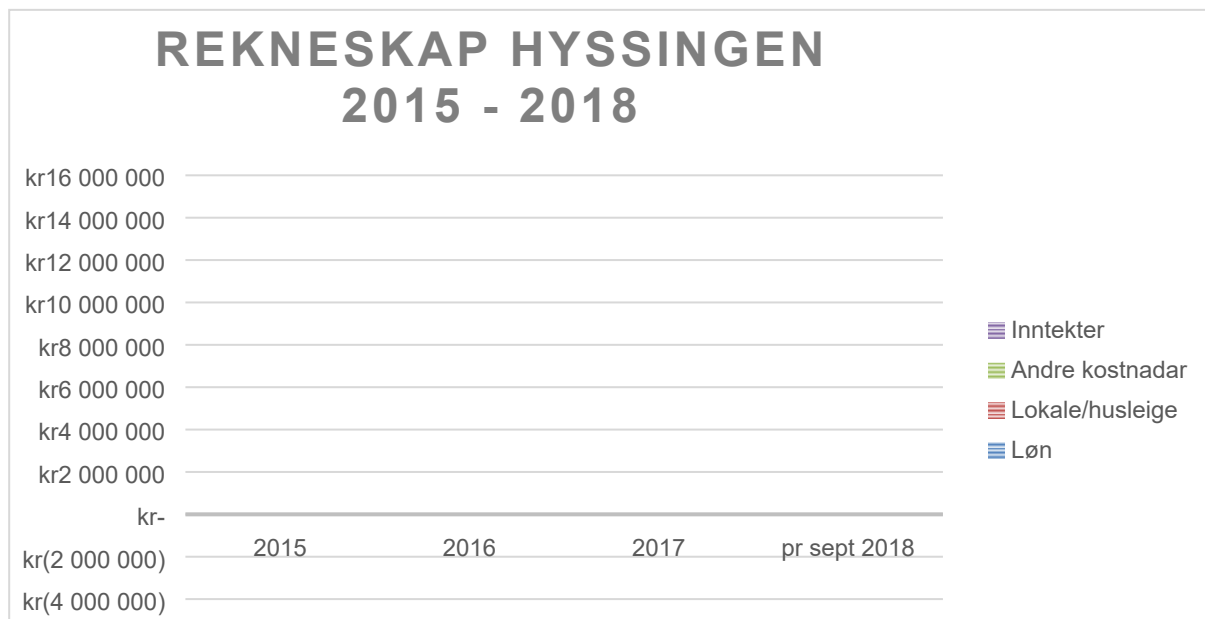
Økonomi - inntekter og utgifter

Inntektene frå produksjon av sal og tenester dei fyrste to driftsåra viser at skulen var i etableringsfasen, med fokus på utvikling av system og dagleg drift. Som nyetablert opplæringsarena stod kulturbygging, der ungdommar og tilsette skulle skapa tillit, medverknad, inkludering og trivsel både seg imellom og eksternt, høgt på dagsorden. I vurderinga frå overgang frå prosjekt til drift er det viktig å sjå på den økonomiske utviklinga av produksjonen. Det har vore ei jamn og god utvikling frå oppstarten og fram til i dag. Tala viser ei positiv inntektsutvikling av elevproduksjon/drifta, og tyder på at produksjonen ved utgangen av 2018 vil vera på om lag same nivå som i 2017. I 2019 vil Hyssingen produksjonsskole prioritera produktutvikling, og sal av varer og tenester. Det må skapast gode arenaer for samarbeid med gamle og nye aktørar. Skulen ser eit potensiale for å auke innteninga i tida framover, samstundes som produksjonen skal skapa meistring og utvikling hjå den einskilde ungdom.

Rekneskap 2015 til og med september 2018

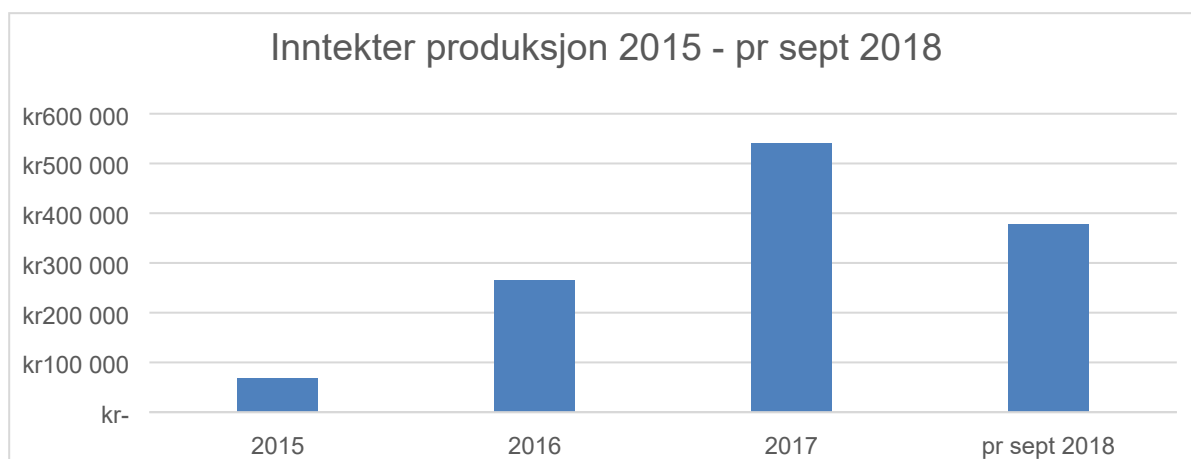
Rekneskap Hyssingen 2015 – 2018								
	2015		2016		2017	pr sept 2018		
Løn	kr	3 485 551	kr	5 328 210	kr	6 413 483	kr	4 842 524
Lokale/husleige	kr	2 575 835	kr	3 705 243	kr	3 816 400	kr	2 948 169
Andre kostnader	kr	6 170 113	kr	5 040 705	kr	3 014 630	kr	2 019 289
Inntekter	-kr	1 878 871	-kr	2 840 646	-kr	2 065 847	-kr	1 332 593
Netto	kr	10 354 643	kr	11 235 528	kr	11 180 683	kr	8 477 389

Tabellen og figurane viser rekneskap for Hyssingen produksjonsskole for åra 2015, 2016, 2017 og til og med september 2018 (fordeling i rekneskapen på hovudpostar).

Utvikling - inntekt av elevproduksjon

Inntekter produksjon			
2015	2016	2017	pr sept 2018
kr 68 550	kr 264 332	kr 541 420	kr 377 508

Tilbakeføring til opplæring og/eller arbeid

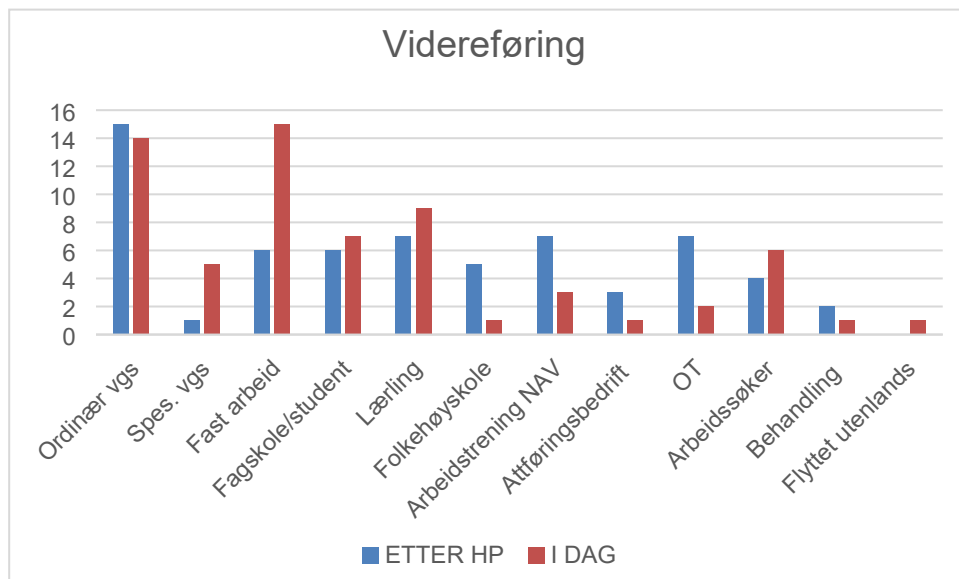
Sidan oppstarten i januar 2015 har 137 ungdommar (39 jenter og 98 gutar) starta på Hyssingen produksjonsskole.

53 ungdomar har etter inntak ikkje fullført tida si ved skulen. Leiar har skrive ut 12 ungdomar grunna manglande oppmøte, og 41 har slutta i avklaringsperioden dei fyrste 14 dagane. Årsak til fråfall er truleg manglande motivasjon, men i hovudsak relatert til den einkilde ungdomen si utfordrande psykiske helse.

Av 69 ungdomar som har fullført er, pr juli 2018, 55 ungdomar i «framtidbyggande aktivitet» innanfor arbeid eller utdanning. Dette utgjør 85 %. Tabellen under viser aktiviteten ungdomane er i - ei god stund etter at dei avslutta tida si på produksjonsskulen.

Aktivitet	Etter avslutta produksjonsskule	I dag
Ordinær vgs	15	14
Spes. vgs	1	5
Fast arbeid	6	15
Fagskole/student	6	7
Lærling	7	9
Folkehøyskole	5	1
Arbeidstrening NAV	7	3
Attføringsbedrift	3	1
OT	7	2
Arbeidssøker	4	6
Behandling	2	1
Flyttet utenlands		1

Tabellen kan tolkast som at opphaldet på Hyssingen produksjonsskule gir varige resultat.

Vegen vidare

Hardanger produksjonsskule

I fylkestingsak, PS 15/2018, 6. mars 2018 «Vurdering av framtidig behov for produksjonsskular» vart det vist til at produksjonsskulen framstår som eit tydeleg alternativt opplæringsløp, som er innretta mot måla om

gjennomføring i den vidaregåande opplæringa. Fylkeskommunen har ei lovfesta oppgåve i å bidra til å oppnå målet om tilbakeføring for ungdom som fell ut av opplæring og arbeid.

Med bakgrunn i det gode arbeidet som er lagt ned på Hyssingen produksjonsskole, og dei dokumenterte resultatane for den einkilde ungdommen, ynskjer Hordaland fylkeskommune å vidareutvikle og satse på produksjonsskule som eit viktig og effektivt tiltak mot fråfall i vidaregåande skule. Hardanger produksjonsskule er etablert som ei avdeling under Hyssingen produksjonsskole, og innsøking av ungdomar er planlagt i november 2018. Skulen skal vera eit heildøgnsstilbod for unge i Hordaland, og det er også opna for ungdom frå Sogn og Fjordane.

Evaluering og tilråding

På bakgrunn av dokumentasjonen som er innhenta og resultatane som føreligg, rår fylkesrådmannen til at Hyssingen produksjonsskole vert etablert som ei fast ordning frå 01.01.19 med rammer tilsvarande dagens nivå.

Vurderingane er gjort med bakgrunn i at Hyssingen produksjonsskole er etablert og kjent som ei god «merkevarer», der unge utanfor opplæring og arbeid har ein reell moglegheit for å koma tilbake til opplæring eller arbeid. Det er lagt ned svært mykje arbeid i desse om lag fire åra med forsøk, og gode samarbeidsrelasjonar er etablerte. Samarbeidet med næringslivet er godt. Produksjonsskulen har internasjonale nettverk, og driv ei utstrakt utveksling. Produksjonsskulen er godkjent lærebedrift i kokkefaget.

I ei tid der psykiske vanskar ser ut til å vera aukande, er det viktig at unge har denne type opplæringstilbod, då opplæringa er godt tilpassa den einkilde unge sitt behov. Udokumentert fråvær er redusert, og tilbakemeldingane frå ungdomane etter avslutta opplæring er gode, og ungdomane ser ut til å koma seg vidare i livet.

Innteninga av produksjonen er i stigning, og det er planar om å prioritera produktutvikling og sal av varer og tenester.

Målsettinga med forsøket, nedfelt i prosjektplanen, viser at produksjonsskulesatsinga har gitt resultat og bør vidareførast.